

Classificatie :	-
Nummer :	████████████████████
Datum :	01/08/2024
Titel :	Eisen van de veiligheidsautoriteit gedurende elke fase in de levensloop van een installatie van klasse IIA.

Samenvatting :	Deze nota beoogt de exploitanten attent te maken op de belangrijkste verwachtingen die van toepassing zijn gedurende de verschillende levenslooffases van een klasse-IIA inrichting. Dit omvat oa: • vooroverleg; • vergunningsproces; • verloop van de controles/inspecties door de veiligheidsautoriteit tijdens de constructie en oplevering (oa. Hold Points en Witness Points); • eventuele tussentijdse wijzigingen en non-conformiteiten; • definitieve stopzetting en ontmanteling

Document History Log

Revisie	Datum revisie	Beschrijving van de wijziging	Door
0	01/08/2024	Eerste versie	██████████

Inhoudstafel

1. Lijst van afkortingen	2
2. Terminologie.....	2
3. Context	3
4. Levensfasen van een installatie	3
ONTWIKKELINGSFASE	4
VERGUNNINGSFASE.....	6
BOUWFASE.....	9
OPLEVERINGSFASE	11
UITBATINGSFASE	13

1. Lijst van afkortingen

- ARBIS: Koninklijk Besluit van 20 juli 2001 houdende algemeen reglement op de bescherming van de bevolking, van de werknemers en het leefmilieu tegen het gevaar van de ioniserende stralingen
- DFC: Dienst voor Fysische Controle
- FANC: Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle
- HP: Hold Point
- KB: Koninklijk Besluit
- KBO: Kruispuntbank der Ondernemingen
- O&E: oprichtings- en exploitatievergunning
- WP: Witness Point

2. Terminologie

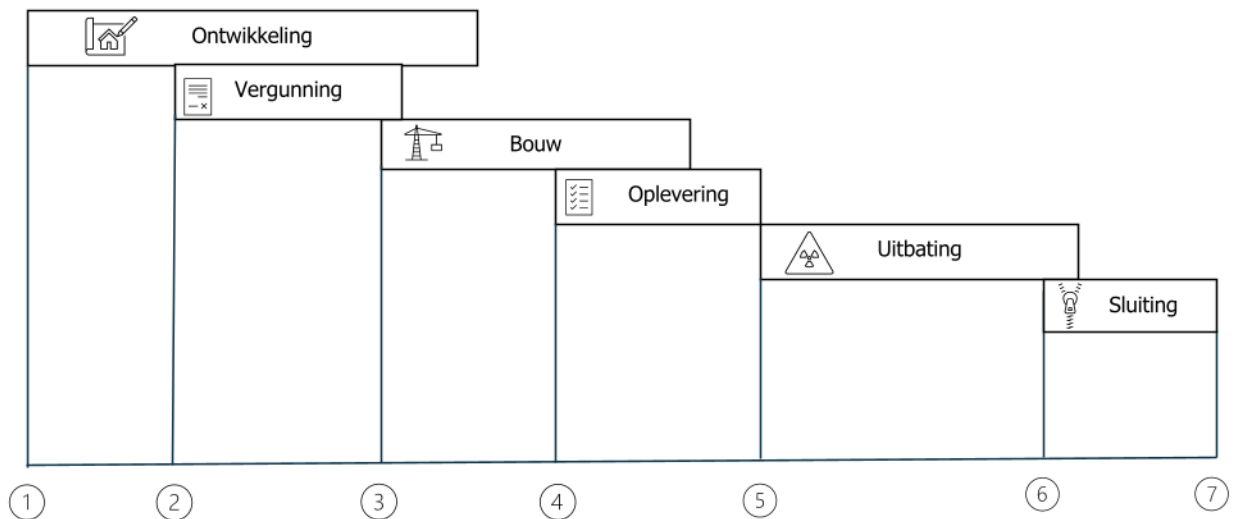
- "Oplevering" (van de installaties of de handelingen): controle van de overeenstemming met de bepalingen van de reglementering betreffende de ioniserende stralingen, met de bepalingen van de oprichtings- en exploitatievergunning van de inrichting en, in voorkomend geval, met het veiligheidsverslag;
- "Regulator": FANC en Bel V;
- "Veiligheid": veiligheid inclusief nucleaire veiligheid en stralingsbescherming.

3. Context

Via deze nota worden de (toekomstige) exploitanten van klasse IIA op de hoogte gebracht van de verantwoordelijkheden van elke partij (exploitant, erkende instelling, deskundige erkend in de fysische controle) en de reglementaire eisen en verwachtingen die de regulator (FANC/Bel V) stelt in de verschillende levensfasen van een inrichting. De bedoeling is ook om bepaalde processen te verduidelijken en bepaalde aandachtspunten mee te geven en dit telkens voor de verschillende levensfasen van een IIA-installatie.

In de onderstaande paragrafen volgt een toelichting per (typische) levensfase:

4. Levensfasen van een installatie

Bij de beschrijving die zal volgen van deze levensfasen werd enkel gefocust op de elementen die van belang zijn voor de aspecten van stralingsbescherming en nucleaire veiligheid en interacties met de veiligheidsautoriteiten. In de realiteit komen uiteraard nog vele andere technisch- juridische aspecten kijken (bv. omgevingsvergunningen, milieuvergunningen, ...).

ONTWIKKELINGSFASE

De eerste fase is de ontwikkelingsfase of ontwerpfase. Hier gebeurt de theoretische uitwerking van het project. De mate van detail van het ontwerp/concept (design) van de installatie zal steeds verhogen en concreter worden.

Reeds in een vroege fase van het project heeft de (toekomstige) exploitant de keuze om al dan niet vooroverleg te initiëren met het FANC. Een vooroverleg vindt plaats voorafgaand aan een (mogelijke) vergunningsaanvraag en heeft tot doel om alle partijen voldoende vertrouwen te verschaffen in het onderliggende project. Door de vroegtijdige identificatie van eventuele knelpunten kan de aanvrager tijdig maatregelen nemen en/of bijkomende argumentatie verschaffen, waardoor het doorlopen van een vergunningstraject efficiënter wordt.

Voor alle betrokken partijen kunnen er voordelen geïdentificeerd worden voor het hebben van een vooroverleg.

Voor de veiligheidsautoriteit zijn dat tenminste:

- Het vroegtijdig verkrijgen van een inzicht in en kennis van het ontwerp van de installatie;
- Het vroegtijdig kunnen toetsen van het begrip van de aanvrager met betrekking tot de regelgeving;
- Het vooraf kunnen geven van bijkomende verwachtingen van de veiligheidsautoriteit.

Normaal verhoogt dit de efficiëntie van het doorlopen van de vergunningsfase. Eveneens kan vooroverleg als voorbereiding dienen van de inhoudelijke behandeling van de vergunningsaanvraag, bijvoorbeeld door de opbouw van benodigde kennis of het uitbreiden van het regelgevend kader.

Ook voor de aanvrager zijn er diverse voordelen:

- Het verkrijgen van vroegtijdig inzicht in mogelijke knelpunten als ook de mate waarin de beschikbaar gestelde informatie voldoet aan de eisen en verwachtingen van de veiligheidsautoriteit. Dit laat de aanvrager toe om het ontwerp te laten convergeren;
- Het inzicht krijgen in relevante verwachte ontwikkelingen in het regelgevend kader en eventueel bijkomende verwachtingen van de veiligheidsautoriteit die toepasbaar zijn op het initiatief;
- Het vroegtijdig betrekken van de relevante stakeholders waaronder FANC, Bel V en NIRAS.

Deze voordelen kunnen leiden tot een verhoogde zekerheid ten aanzien van de uitkomst en doorlooptijd van de eventuele vergunningsfase. Indien in dit stadium nog een wijziging nodig is van het ontwerp, dan bestaat het risico dat het gehele vergunningstraject opnieuw gestart dient te worden.

FANC is bereid om deel te nemen aan 'vooroverleg' waarbij het project reeds in een vroege fase toegelicht wordt aan de veiligheidsautoriteit met volgende doelstellingen:

- Informatiemoment:
De verwachtingen kunnen worden toegelicht tussen FANC/Bel V en de uitbater (bv. procesinformatie i.v.m. het vergunningstraject en minimale veiligheidseisen);
- Identificatie van blokkerende punten:

Eerste voorstelling van het project aan het FANC om reeds eventuele grote blokkerende punten/principes te kunnen identificeren alvorens over te gaan tot een gedetailleerde uitwerking van een vergunningsaanvraag (justificatie, verantwoordelijkheden, ...).

- Uitspreken van specifieke aandachtspunten (bv. rekening houden met ontmanteling, radioactief afval, organisatorische aspecten, veiligheidssystemen, ...).

Het is op te merken dat voor deze doelstelling een volledig gedetailleerd design en gedetailleerd veiligheidsverslag nog niet noodzakelijk bekend hoeft te zijn.

Waarvoor dient het vooroverleg NIET:

- Het vooroverleg dient niet om al in detail het veiligheidsrapport te bespreken/analyseren inclusief alle onderliggende veiligheidsevaluaties;
- Het vooroverleg dient niet om de technische expertise van FANC/Bel V te gebruiken voor het ontwerpen van de installatie. FANC/Bel V kan niet fungeren als studiebureau voor de exploitant en dient op elk moment zijn onafhankelijkheid te bewaren.
- Het vooroverleg dient niet om technische informatie te krijgen over andere gelijkaardige (reeds vergunde) installaties.
- Het vooroverleg dient niet om een voorakkoord te krijgen over het bekomen van een vergunning. Het FANC behoudt zich alle recht tijdens de analyse van het aanvraagdossier om bijkomende vragen te stellen of om over te gaan tot weigering.
- Het vooroverleg dient niet om al specifieke technische details of specifieke documenten te laten reviewen door FANC/Bel V en zo te belanden in een cyclus van vraag en antwoord tussen de exploitant en het FANC/Bel V. Dit is voorzien in de fase van de vergunningsaanvraag.

Aandachtspunten:

- Een degelijk (robuust) en veilig ontwerp geldt als eerste maatstaf voor het goede verloop van het vooroverleg, van de vergunningsfase, de constructie- en inbedrijfstellingsfases en zijn latere uitbating.

VERGUNNINGSFASE

Er kan gestart worden met de vergunningsfase wanneer er voldoende gegevens bekend zijn over het design van de installatie en de processen om een aanvraag te kunnen indienen. De aanvraag kan ingediend worden wanneer het project en het bijhorende dossier “voldoende matuur” is:

De vergunningsaanvraag dient immers volgende zaken te bevatten:

- Alle elementen zoals gevraagd in artikel 7.2 van het ARBIS;
- Voorlopig veiligheidsverslag conform art. 7.2/1.

Bovendien zijn er 2 verklarende nota's gepubliceerd op de website van het FANC:

- Nota ref. 09-176 herz.2 die meer toelichting geeft over de verwachte inhoud van het veiligheidsverslag;
- Nota ref. 2023-07-04-JBE-5-4-1-NL die meer toelichting geeft over de verwachtingen met betrekking tot de studie 'meest ernstige ongevallen' oa. welke ongevallen in rekening moeten gebracht worden en welke maximale impact/gevolgen kunnen worden toegelaten in kader van deze ongevallen.

De aanvraag dient overgemaakt te worden aan het FANC die daarna zal instaan voor de onafhankelijke analyse in samenwerking met Bel V. De verwachtingen en werkverdeling wordt afgestemd tussen FANC en Bel V om de gepaste competentieprofielen te verzekeren voor elk onderwerp en om dubbel werk te vermijden.

De aanvraag en het voorlopige veiligheidsverslag dienen te worden opgesteld in ofwel het Nederlands, ofwel in het Frans, rekening houdend met de taalwetgeving. Dit betekent dat het exploitatieadres (zoals opgenomen in het KBO) de taal van het dossier zal bepalen¹. Dit is nodig vermits de aanvraag ook zal onderworpen aan een openbaar onderzoek door de gemeente(s) (en dus ook zijn inwoners) in de adviesfase.

Technische bijlagen mogen echter in het Engels toegevoegd worden mits akkoord van het FANC en zolang de conclusies van deze bijlagen/studies, in de aanvraag of het veiligheidsdossier werden opgenomen.

Vervolgens zal de aanvraag door het FANC/Bel V worden geanalyseerd waarbij er 3 grote fases worden gezien:

1) FASE VAN GOED BEGRIP:

In deze fase zal het FANC/Bel V alle relevante informatie analyseren met tot doel een goed begrip te hebben van het project en van de relevante aspecten die een impact kunnen hebben op de stralingsbescherming en veiligheid. Hier zullen eventuele onduidelijkheden, onvolledigheden of incoherenties worden geïdentificeerd en in samenspraak met de aanvrager op zo een eenvoudig mogelijke manier worden opgehelderd. Dit kan bijvoorbeeld tijdens technische vergaderingen met de aanvrager, waarna een vergaderverslag met de conclusies zal worden opgesteld.

2) EVALUATIEFASE:

In deze fase zal de inhoudelijke evaluatie gebeuren van de aanvraag en wordt een formele positie ingenomen door het FANC. Deze positie kan zijn:

¹ Nederlandstalig voor Vlaams Gewest, Franstalig voor Waals gewest, Nederlands- of Franstalig voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

- POSITIEF: Het FANC is bereid om op basis van de aangeleverde documenten de vergunning af te leveren.
- NEGATIEF: Het FANC heeft de intentie tot het weigeren van de vergunning, mits motivering.
- ONDER VOORBEHOUD: Het FANC heeft nog blokkerende zaken gedetecteerd die moeten worden opgelost, alvorens tot vergunning kan worden overgegaan. De essentiële vragen, de struikelblokken zijn onontbeerlijk opdat het FANC een definitief standpunt kan innemen. In dit geval worden de verwachtingen én bijhorende motivatie en termijn duidelijk geformuleerd naar de aanvrager.

De aanvrager wordt formeel op de hoogte gesteld van de positie van het FANC en deze fase wordt telkens hernomen, rekening houdend met de bijkomende informatie die wordt aangeleverd door de aanvrager tot er ofwel een finaal positief ofwel negatief standpunt wordt ingenomen.

3) ADVIESFASE:

In deze fase zal het FANC adviezen inwinnen bij NIRAS en de gemeente(s) conform artikel 7.3.1 van het ARBIS.

Belangrijke opmerkingen:

- Er kan pas overgegaan worden tot de adviesfase nadat het FANC het dossier volledig en ten gronde heeft kunnen analyseren;
- Er wordt eerst advies gevraagd aan NIRAS en pas daarna vervolgens aan de gemeente(s);
- NIRAS heeft 40 kalenderdagen om een advies mee te delen, maar kan een verlenging van deze termijn aanvragen indien gerechtvaardigd. Deze rechtvaardiging dient te worden goedgekeurd door het FANC. Het is dus sterk aan te raden dat de aanvrager zo snel mogelijk NIRAS betreft in het vergunningstraject, zelfs in het vooroverleg. Dit om te anticiperen op eventuele blokkerende punten of verduidelijkingen voor NIRAS zodat deze tijdig worden uitgeklaard. Indien niet het geval, zou dit kunnen leiden tot vertraging (uitstel van de 40 dagen) of negatief advies van NIRAS. Een negatief advies van NIRAS betekent dat de vergunning mogelijks niet kan toegekend worden.
- De burgemeester en schepencollege van de betrokken gemeente(n) hebben 60 kalenderdagen om een advies over te maken. De periode tussen 15 juli en 15 augustus wordt niet meegerekend in de 60 kalenderdagen. Tijdens deze periode wordt door de Burgemeester en Schepencollege een openbaar onderzoek georganiseerd. Het resultaat van dit openbaar onderzoek maakt deel uit van het advies.

Aandachtspunten:

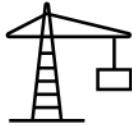
- Overlap: Het is mogelijk dat de uitbater toch al overgaat met het bouwen op de site vooraleer de O&E-vergunning werd ontvangen. Dit is enkel toegelaten indien dit geen impact heeft op de stralingsbescherming of nucleaire veiligheid. Bijvoorbeeld: rooien van bomen op het terrein, graven van de bouwput, bouwen van administratieve gebouwen, ... Dit is echter volledig op risico van de uitbater en kan niet gebruikt worden als drukkingsmiddel of argument om het FANC te overhalen om tot vergunning over te gaan. Het oprichten van installaties die impact hebben op de stralingsbescherming of nucleaire veiligheid is niet toegelaten alvorens de OPRICHTINGS- en exploitatievergunning werd toegekend om te vermijden dat latere keuzes of beslissingen toch interfereren met reeds gedane werken (bv.

stralingsbelasting heeft invloed op wanddiktes en heeft dan weer invloed op de funderingsdiktes).

- Hoe vollediger en kwalitatiever de aanvraag en hoe meer duidelijkheid er is over het ontwerp en de processen, hoe sneller de vergunningsfase kan doorlopen worden.
- Het is belangrijk om continuïteit van personeel te waarborgen tussen de ontwerpfase, constructiefase, inbedrijfstellingsfase, uitbatingsfase en ontmanteling.
- Vanaf de vergunningsfase is het aangewezen dat de verantwoordelijke uitbater zijn onderneming en de vestigingseenheid waar het project zal gelokaliseerd zijn geregistreerd heeft in het KBO.

③ >>> **BOUWFASE**

Na het bekomen van de O&E-vergunning kunnen de installaties gebouwd worden conform het vergunde veiligheidsverslag en de vergunningsvoorwaarden. Het is de primaire verantwoordelijkheid van de exploitant om toe te kijken op de correcte uitvoering conform het veiligheidsverslag.

Sommige zaken zijn zo goed als onomkeerbaar bij de bouwfase of zijn achteraf nog moeilijk te controleren. Deze aspecten vragen dus een proactieve controle (op de werf zelf). Bv. controle kwaliteit van beton, controle wapening, controle diktes voor betonnen constructies, ...

Andere zaken dienen geverifieerd te worden maar kunnen in principe via de nodige documenten administratief opgevolgd worden. Bv. conformiteit elektriciteitswerken, debieten van ventilatie, ...

Constructieprogramma:

In de vergunning kunnen eisen qua toezicht tijdens constructie worden opgelegd. De exploitant dient het constructieprogramma voor te leggen ter goedkeuring aan het FANC, voorafgaand aan de start van de constructiewerken. In dit constructieprogramma dient duidelijk naar voor te komen in welke fases of momenten de fysische controle zelf intern (onafhankelijk) toezicht op de bouw zal voorzien en onder welke vorm dit toezicht zal georganiseerd worden.

Op basis van dit constructieprogramma kan het FANC/Bel V een lijst met Holdpoints (HP) en/of Witnesspoints (WP) vastleggen:

- Bij Holdpoints dienen het FANC en Bel V verwittigd te worden en het betreffende deel van de constructie kan slechts verder gezet worden na akkoord van het FANC. Dit zijn dus controlepunten waarbij de FANC groen licht dient te geven vooraleer de desbetreffende activiteiten kunnen verder gezet worden.
- Bij Witness-points dient Bel V voorafgaandelijk verwittigd te worden zodat een eventuele inspectie kan uitgevoerd worden. De constructie kan echter verdergezet worden zonder voorafgaandelijk akkoord van het FANC of Bel V. Dit zijn dus controlepunten waarvoor het FANC alle nodige informatie wil ontvangen om een controle uit te voeren indien zij dat nodig acht. In dit geval is geen expliciet "akkoord" van de Veiligheidsautoriteit vereist om de op het verificatiepunt volgende activiteiten uit te voeren maar moet zij wel in staat worden gesteld om indien nodig geacht de controle uit te voeren.

Het constructieprogramma van de exploitant en het eigen controleprogramma van zijn dienst fysische controle fungeert als het ware als basis waarop dan eventuele extra HP/WP worden geënt door de FANC/Bel V. Dit proces gebeurt in overleg met de uitbater waarbij het FANC de finale beslissing neemt. Daarnaast is het mogelijk dat de constructiefase verder wordt opgevolgd door de veiligheidsautoriteit door periodieke overlegvergaderingen tussen de veiligheidsautoriteit en de uitbater. Tijdens deze vergaderingen wordt de status van de constructie toegelicht en worden eventuele wijzigingen of non-conformiteiten (in het kader van nucleaire veiligheid en stralingsbescherming) tijdens de bouwfase besproken.

Beheer van non-conformiteiten en wijzigingen tijdens de bouwfase:

Tijdens de bouwfase, net als tijdens uitbating, is het mogelijk dat wijzigingen worden aangebracht aan de installatie of aan het design. In dit geval is het noodzakelijk dat voorafgaand de status van deze wijzigingen (kleine wijziging, niet-belangrijke wijziging, belangrijke wijziging) worden bepaald om de correcte aanpak en goedkeuringsflow te kunnen garanderen (zie ook

paragraaf 'uitbatingsfase' verder in deze nota). Voorafgaand aan de start van de constructie dient bijgevolg een werkprocedure te bestaan die het beheer van wijzigingen toelicht. Deze werkprocedure dient te worden goedgekeurd door de deskundige erkend in de fysische controle en overgemaakt aan het FANC/Bel V.

Daarnaast is het eveneens mogelijk dat tijdens de bouw en testing non-conformiteiten worden vastgesteld door de exploitant die relevant zijn voor de nucleaire veiligheid of stralingsbescherming (vb. de kwaliteit van het beton is niet volgens de techspecs, de wapening werd niet correct geplaatst, ...). Deze non-conformiteiten moeten correct worden beheerd om te vermijden dat dit een impact kan hebben op het niveau van stralingsbescherming en nucleaire veiligheid van de installatie. Daarom dient dan ook een werkprocedure te worden opgesteld door de uitbater waarin het beheer van deze non-conformiteiten wordt toegelicht. Deze dient eveneens te worden goedgekeurd door de deskundige erkend in de fysische controle en overgemaakt aan het FANC/Bel V.

④ >>> OPLEVERINGSFASE

Na de bouwfase mag de installatie niet in gebruik genomen worden maar dient deze eerst expliciet goedgekeurd en opgeleverd te worden:

Dit gebeurt op 3 niveaus:

1) EXPLOITANT

Artikel 15/1, 23.1.3.1 §3 en 23.1.5 b) punt 4 van het ARBIS stelt immers dat:

- de bouw kan plaatsvinden in overeenstemming met de vergunning (en dus ook het hieraan gekoppelde veiligheidsverslag);
- De deskundige erkend in de fysische controle dient nieuwe installaties en handelingen (of wijzingen hieraan) op te leveren op basis van hun testprogramma – zie voetnoot⁽¹⁾ Testprogramma hieronder.
  - ➔ Expliciete goedkeuring die doorgaans gebeurt onder de vorm van een **“Verslag van oplevering”**.

2) BEL V

Artikel 38.1 §1 punt 2 van het ARBIS stelt immers dat:

- Bel V de veiligheidsevaluaties kan uitvoeren gelinkt aan de oplevering van de installaties van klasse IIA.
  - ➔ Expliciete goedkeuring die doorgaans gebeurt onder de vorm van een **“Proces-Verbaal van oplevering”** dat verstuurd wordt door Bel V naar het FANC.

3) FANC

Artikel 15/1 van het ARBIS stelt immers dat:

- het FANC een veiligheidsevaluatie dient te maken. Deze globale evaluatie kan op basis van de reeds beschikbare informatie (veiligheidsverslag, verslagen DFC, verslagen Bel V, ...). Het FANC kan op dit punt ook beslissen om een extra inspectie ter plaatse uit te voeren.
- het FANC de vergunning dient te bevestigen;
  - ➔ dit gebeurt doorgaans onder de vorm van een formeel **“Bevestigingsbesluit”** van het FANC dat verstuurd wordt naar de exploitant.

⁽¹⁾Testprogramma:

In de vergunning kunnen eisen qua toezicht op het testprogramma worden opgelegd. De exploitant dient een testprogramma m.b.t. nucleaire veiligheid en stralingsbescherming voor te leggen ter goedkeuring aan het FANC. In dit testprogramma dient duidelijk naar voor te komen welke elementen de dienst fysische controle zal controleren alvorens de installatie op te leveren.

Elke controle wordt afgestemd op de voortgang van de inbedrijfstelling en bevat:

- de (verslagen van de) controlebezoeken ter plaatse;
- alle nodige goedkeuringen (bv. testen van interlocks, noodstoppen, ventilatie, afscherming, ...);
- nodige (goedgekeurde) documenten (attesten opleidingen, keuringsattesten, actueel veiligheidsrapport, werkprocedures, ...);

Op basis van dit programma kan het FANC/Bel V de lijst met Holdpoints (HP) en/of Witnesspoints (WP) vastleggen in analogie met deze in de constructiefase. Het testprogramma fungeert als het ware als basis waarop dan eventuele extra HP/WP worden geënt door het FANC/Bel V. Dit proces gebeurt in overleg met de uitbater. Ook hier is het, net zoals voor het

constructieprogramma, mogelijk dat er periodieke vergaderingen worden georganiseerd tussen de uitbater en de veiligheidsautoriteit om de status van de testen, eventuele wijzigingen en non-conformiteiten te bespreken.

Gefaseerde oplevering (of gedeeltelijke oplevering genoemd)

Een gefaseerde en/of gedeeltelijke oplevering is mogelijk en dient in voorkomend geval duidelijk te worden gemaakt in het testprogramma. In dat geval kan een gedeelte van de installatie of welbepaalde activiteiten reeds worden opgeleverd zonder dat het volledige project wordt opgeleverd. Bijvoorbeeld: enkel de productie van één bepaald isotoop is toegestaan ondanks dat de vergunning meerdere isotopen omvat. Maar omdat bv. het afvalbeheer of overeenkomstige werkprocedures en opleidingen nog niet in orde zijn wordt de productie van sommige isotopen nog niet toegestaan. Zo is het ook mogelijk dat een upscaling van activiteiten (beperkte maximale activiteiten van een bepaald activiteit) wordt geformaliseerd in de gefaseerde oplevering.

Voorwaardelijke oplevering: NIET TOEGESTAAN

Een gefaseerde oplevering mag echter niet verward worden met een voorwaardelijke oplevering. Bij een voorwaardelijke oplevering zou de oplevering worden toegestaan terwijl er nog enkele elementen niet in orde zijn.

Bv. "Alles is in orde, uitgezonderd de afregeling van de ventilatie waardoor de debieten zoals beschreven in het veiligheidsverslag nog niet worden behaald. Besluit: de uitbating is toegestaan op voorwaarde dat de afregeling van de ventilatie zo snel mogelijk in orde gebracht wordt."

Bv. "Alles is in orde mits de branddetectie nog aangesloten wordt"

Dit is niet aanvaardbaar, een oplevering is zwart (ongunstig) of wit (volledig gunstig)!

Dit kan wel een besluit zijn in een verslag in kader van het testprogramma, maar is dus geen positief geldig opleveringsverslag en de installatie kan dus niet in dienst genomen worden. Dit is de reden waarom er zo een strikte overgang is tussen de opleveringsfase en ingebruikname zonder overlap (zie ⑤).

De ingebruikname kan pas gestart worden als zowel de deskundige erkend in de fysieke controle van de uitbater, Bel V als FANC hun goedkeuring hebben gegeven.

⑤ >>> UITBATINGSFASE

In deze fase wordt de installatie in gebruik genomen en uitgebaat. Tijdens de uitbating dienen de wettelijke voorwaarden gerespecteerd te worden zoals beschreven in:

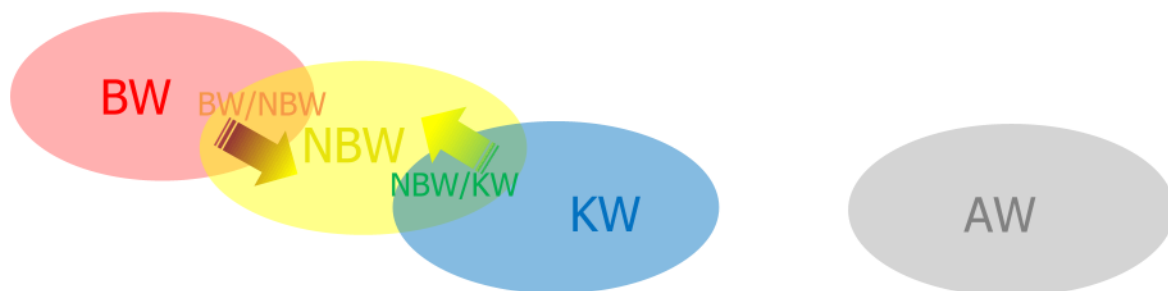
- het KB van 20/07/2001 en zijn technische reglementen (TR);
- de uitbatingvoorwaarden zoals opgenomen in de O&E-vergunning;
- het veiligheidsverslag.

De minimale frequentie van de bezoeken van de deskundige erkend in de fysische controle is minstens maandelijks voor klasse IIA (artikel 23.1.3.2 van het ARBIS). Bovenop deze controles onder de verantwoordelijkheid van de uitbater, is er het toezicht door de veiligheidsautoriteit bestaande uit de tandem FANC/Bel V voor de inrichtingen van klasse IIA. Het FANC delegeert het routine 'toezicht in uitbating' aan Bel V. De frequentie van de inspecties door Bel V wordt bepaald op basis van de ingeschatte risico's en de algemene staat van veiligheid en veiligheidscultuur van de installatie/organisatie. De exploitant zal hier op voorhand (midden november) van ingelicht worden via het ontwerp van 'plan van controles en evaluaties van Bel V'. Er wordt tegen 15 december van het lopende jaar aan elke exploitant een kostenraming en het goedgekeurde jaarlijks plan van controles en evaluaties overgemaakt door Bel V.

Het FANC zal bovendien (meestal jaarlijks) inspecties op het terrein uitvoeren. Op het einde van elk kalenderjaar zal het inspectieplan (scope en periode) in samenwerking met Bel V worden opgesteld. De scopes worden bepaald op basis van een meerjaren inspectieplan zodat alle relevante thema's in de loop van de tijd worden opgevangen. De inspectiescopes en de praktische inplanning zal op voorhand worden meegedeeld aan de betrokken uitbaters.

Gedurende de uitbatingfase is het realistisch om aan te nemen dat er wijzigingen zullen doorgevoerd worden aan de installatie. Dit kan zoals hierboven reeds aangehaald zelfs al eerder plaatsvinden tijdens de bouw- en opleveringsfase. In elk geval dient een proces van wijzigingsbeheer gevolgd te worden conform het TR van 6/12/2021².

Hieronder een korte schematische toelichting ter verduidelijking van het TR:

BW: Evidente belangrijke wijziging. Er bestaat geen twijfel over het statuut als BW. De wijziging wordt niet gedekt door de vergunning.

Bv. Extra versneller, extra isotoop

→ Aanvraag naar FANC dient te gebeuren als een BW (=vergunningsaanvraag als proces).

→ FANC bevestigt statuut en behandelt de vergunningsaanvraag (indien inderdaad BW).

BW/NBW: Er bestaat twijfel/discussie over de classificatie van de wijziging als BW of als NBW.

Bv. nieuwe toepassing met de huidige installatie die niet werd toegelicht in het oorspronkelijk vergunningsdossier

² Technisch Reglement van 6/12/2021 tot vaststelling van de criteria en modaliteiten van de aangifte van wijzigingen in het kader van artikel 12 van het algemeen reglement.

- Aangifte naar FANC dient te gebeuren als een NBW.
- FANC beslist over het statuut (BW) of niet (NBW).

NBW: Evidente niet-belangrijke wijziging. Er is impact op de veiligheid maar de wijziging blijft afgedekt door de huidige vergunning.

Bv. Een aanpassing aan de veiligheidslogica

- Aangifte naar FANC dient te gebeuren als een NBW.
- FANC bevestigt statuut en delegeert naar Bel V voor "review & assessment".

NBW/KW: Er bestaat twijfel of er is discussie (bv. tussen Bel V en exploitant) over de classificatie van de wijziging als NBW of als KW. Er bestaat dus twijfel of de wijziging significante impact heeft op de veiligheid of niet.

- Aangifte naar FANC dient te gebeuren als een NBW.
- FANC bevestigt statuut en, in het geval van een NBW, delegeert naar Bel V voor "review & assessment".

KW: Kleine wijziging. De wijziging heeft zonder enige twijfel geen potentiële impact op de veiligheid.

Bv. De vervanging van een motor door een identiek exemplaar

- Er dient GEEN aangifte naar het FANC te gebeuren.
- Wijzigingen kunnen intern afgehandeld worden in overleg met de DFC. Een lijst van alle wijzigingen (inclusief KW) moet beschikbaar zijn. Het FANC/Bel V kan tijdens controles/inspecties controleren of het statuut als KW correct werd toegekend door de exploitant.

AW: Administratieve wijziging. Adreswijziging (zonder verhuis), naamswijziging van de vergunningshouder.

Bv. firma "ABC" wordt firma "XYZ" met behoud van KBO nummers en geen verandering van organisatiestructuur.

- Aangifte naar FANC dient te gebeuren als een AW.
- FANC bevestigt statuut en in het geval van een AW worden de administratieve gegevens in de vergunning aangepast indien nodig.

⑥ >>> ONTMANTELINGSFASE

Wanneer de exploitant definitief wenst te stoppen met de (volledige) uitbating van de klasse IIA installatie dienen volgende stappen gevolgd te worden:

- onmiddellijk op de hoogte stellen van FANC (ARBIS art 17.1)
- indienen vergunningsaanvraag tot ontmanteling (ARBIS art. 17.2). De huidige O&E-vergunning gaat dan over in een ontmantelingsvergunning.
- uitvoeren van de ontmantelingswerken conform de voorwaarden opgenomen in de ontmantelingsvergunning.

Bij het effectief uitvoeren van de ontmantelingswerken, is nog steeds een belangrijke rol voorzien voor zowel de exploitant met zijn fysische controle en FANC/Bel V. Deze fase kan gezien worden als een aangepaste uitbatingsfase met als doel om de installaties te ontmantelen. Mechanismes zoals periodieke evaluaties van de fysische controles, wijzigingsbeheer, ... blijven van toepassing en zijn toegelaten binnen het kader van de ontmantelingsvergunning. Als de exploitant van ontmantelingsstrategie zou wensen te veranderen of een andere eindfase viseert wordt dit beschouwd als een Belangrijke Wijziging (BW).

In de ontmantelingsvergunning zullen voorwaarden opgenomen zijn i.k.v. het beëindigen van de ontmantelingswerken. Typisch zal er aan de exploitant gevraagd worden om volgende zaken voor te leggen aan het FANC alvorens de vergunning definitief stopgezet kan worden:

- **Jaarlijks vorderingsverslag:** jaarlijks, ten laatste op 1 maart, wordt aan het FANC een verslag overgemaakt met een overzicht van de stand van zaken van het ontmantelingsproject, in het bijzonder de vordering en de afwijkingen ten opzichte van de planning zoals beschreven in de ontmantelings-vergunningsaanvraag. Dit verslag bevat een overzicht van de hoeveelheden afvalstoffen vrijgegeven of verwijderd gedurende het voorbije jaar. Dit verslag bevat eveneens een schatting van de hoeveelheid afvalstoffen die in het daaropvolgende jaar verwijderd zullen worden door vrijgave of afvoer via NIRAS.
- **Radiologische eindkarakterisering:** In het geval van vrijgave van gebouwen/terreinen dient een radiologische eindkarakterisering uitgevoerd te worden. De toegepaste methodologie en de resultaten van deze eindkarakterisering van de vrijgekomen gebouwen/terreinen worden goedgekeurd door het FANC.
- **Finaal ontmantelingsrapport** goedgekeurd door de DFC. In dit finaal ontmantelingsrapport wordt een overzicht gegeven van de effectief toegepaste ontmantelingsstrategie en ontmantelingstechnieken, met een beschrijving van de eindstatus van de ontmantelingsactiviteiten en een evaluatie van het bereiken van het einddoel zoals dit werd voorgesteld aan het FANC in kader van het bekomen van de ontmantelingsvergunning en een overzicht van de gegenereerde afvalstoffen. Dit finaal ontmantelingsrapport wordt vervolgens overgemaakt aan Bel V en FANC.

- ⑦ Eens de eindfase van de ontmanteling gerealiseerd is, wordt de definitieve stopzetting bekrachtigd door een stopzettingsbesluit van de het FANC waarin de ontmantelingsvergunning wordt opgeheven.